

doma, po Tuskulanski cesti poleg vodovoda Klaudjeve in Marcejeve vode v Fraskat (Frascati), prijazno, pa le majhno mestice, ki mende ne šteje čez 3000 duš. To mestice prek precej visociga hriba na večerni strani je le revna hči nekdanj silno slovečiga mogočnega Tuskula (Tusculum), ki je pa več ko pol ure više, verh hriba, stalo, kjer je še veliko podertin viditi, med kterimi kažejo tudi razvaline Ciceronoviga poslopja. Tu je možak prebrisane modre glave svoje „Quaestiones Tusculanae“ pisal. Pri Fraskatu je prek hriba nekoliko silno lepih pristav rimskih knezov.

Od tod smo se v Grotto-Ferato (Grotta-Ferrata) peljali, kjer smo se pa le malo vstavili. Grotto-Ferata je samostan nekih greških menihov, ki so ravno peto mašo v svojim jeziku imeli in prav lepo peli. Samostan je ko vojašk tabor terdno obzidan.

Tje naprej smo prišli v velik terg, ki mu Marino pravijo, in unikraj terga v lepo prijazno Ferentinsko dolino. V Marinski cerkvi je nekoliko silno lepih podob Guercinoviga in Renoviga dela (Guercino, Guido-Reni), pa jih nisim utegnil ogledovati.

Precej pod tergam v „dolini je obilen zvirk ali studenec, ki ga še zmiram „Capo d'Acqua“, kakor nekdanj „Caput aquae Ferentinae“ imenujejo. — Dolina je precej prostorna in polna lepiga visociga drevja. V ti dolini so mesta latinske zveze, potem ko so bili Rimljani Albo-Longo razdjali, zbore imele, in tu je Tarkvini Ošabni Aričanskiga odbornika Turna Herdonia potuhnjeno in skrivno umoril.

Iz doline smo prišli po klancu k Albanskemu jezeru, poleg kteriga je na severno-izhodni strani visok, pa vès lepo zelen hrib — nekdanj „Mons latialis“, zdaj pa „Monte cave“ — kjer so nekdanji latinski zbori praznike obhajali, ki se jim je „Feriae Latinae“ pravilo. Slovečiga Jupiterjeviga tempeljna pa ni več sledu ne tiru, temuč verh hriba je zdaj le majhna cerkev z meniškim samostanom.

Jezero je majhno, in meri na okrog le kaci 5—6 italianskih milj, pa je imenitno, ker je Rimljanam, kakor Tit Livi piše, v letu Rima 357 veliko opraviti dalo. — Na južni strani jezera je verh hriba tisti krasni grad, v kterim papež vsako jesen nekoliko časa stanuje, in ki se mu „Castel Gandolfo“ pravi.

Od grada pelje cesta sred lepiga, visociga in silno debeliga drevja v Alban, kamor je še komaj pol ure. Ta kos ceste imenujejo „galerio“.

Današnji Alban pa ni, kakor sim menil, nekdanja Albalonga, mati Rima, ampak Alba je kake pol ure više prek hriba stala. Kjer današnje mestice Alban stoji, so bile nekdanj le Augustove, Klodjeve in Domicianove pristave, ki so jih, kakor je bila takrat navada, po imenu bližnje Albe longe „Albanum Augusti“, „Albanum Clodii“ &c. imenovali. — Mestice šteje le kaci 6000 duš, pa je prav prijazno in poleti zavolj zdraviga zraka polno Rimske gospode. Ko smo se bili tu dobro odpočili, smo jo zvečer nazaj v Rim potegnili.

### **Novičar iz slovanskih krajev.**

Iz Zagreba beremo v Zagrebškem časniku razglas kmetijske družbe Horvaške na kmetovavce, duhovne, učitelje in vse domorodce: da naj si prizadevajo, da bi kmetje, ki češplje (slive) sušé, si napravili boljši sušivnice (pajštbe), ker slabe Horvaške sušivnice, v kterih dim češplje osmradi in se na enih mestih bolj prepekajo, kakor na drugih, so krive, da se Horvaške posušene češplje težji prodajo, kakor Bosniške, in cent celò za 2 fl. nižji.

Iz Celja smo zvedili, da polcetert ure pred Laškim (Markt Tüffer) tikama Savine so zadeli kopači na vrelec, kteriga voda je veliko bolj vroča (29½ stop. R.) kakor je v zdravilnih toplícah Laških (Tüfferbad). Ko so delavci dalje kopali, so zadeli na star zid, ki obstoji iz majhnih, okroglatih kamničkov, ki so s cementom terdno skupej zalépljeni; našli so pa v globočini tudi železno kljuko nekakih vrat, ki je s prav debelo rijò obdana bila. Ker so v starodavnih časih Rimci tu gospodovali, od kodar tudi dan današnji imé „Laško“ izvira, ni dvomiti, da so tu nekdanj bile Rimske toplíce, kterih sled so pretekli mesec našli. Škoda le, da je vrelec tako blizo vode ali popolnoma v vodi, kadar Savina veči prihaja, — da tedaj ne bo lahko tu toplíce napraviti.

Iz Ljubljane. Po novim ukazu, kteri zapové, da prihodnjič noben regiment nima v svoji domači deželi biti, se je začelo preselovanje regimentov iz eniga kraja do drugiga; v vsaki deželi bo le toliko domačih ostalo, kolikor se jih potrebuje za izvajo novincov. Naši so že šli na Laško; in ker bo še več drugih regimentov na Laško šlo, iz Laškiga pa tudi več regimentov nazaj v druge dežele, bo šlo do konca prihodnjiga mesca skozi Ljubljano več kot 30.000 vojakov. — Maršal grof Radecki pride 18. t. m. v Gorico, 20. dan t. m. pa se pričakuje v Ljubljano, ogledat svoj grad pod Turnam, kteriga krasna okolica bo Ljubljansko mesto zares zlo olepsala.

### **Novičar iz mnogih krajev.**

Ker se je primerilo, da je ena soseska za dovoljenje somnjev zato prosila, da bi si z njimi nekoliko dohodkov za soseskine potrebe pridobila, je c. k. ministerstvo kupčije naukazalo, da edini ta vzrok ne more veljaven biti za dovoljenje novih somnjev, ampak praviloma se mora le na to gledati: ali je zavolj kupčijstva in obertnijstva v tistim kraju novih somnjev potreba. — Kar prodajo bukev, v bakro, kamen ali les rezanih podob in drugih natisov vtiče, je vposled noviga tiskarniga reda postava na dan prišla, po kteri smejo bukvarji z vsakterimi natisi kupčevati, bukvo-vezi le s šolskimi in molitnimi bukvami in s koledarji (ali pratikami); bukvo tiskarjem je prisušeno, v svoji zalogi izdane knjige in kamnotise očitno prodajati, spisatelji pa jih smejo prodajati v svojim stanovanji. — C. k. ministerstvo podúka je priporočilo šolskim oblastim vsih dežel, da naj branijo učiteljem in njih pomočnikom pri očitnih plesih godcam biti. — Hudimu vremenu streljati je po vikšim ukazu prepovedano. — Po izvedenji Terzaškiga časnika je bilo do 10. t. m. za oklicano deržavno posojilo že 40 milionov podpisanih. — Ponarejavcev bankovcev se vkljub ojstrim kaznim nikdar ne manjka; pri Dunajskih kasah so že zasačili dva ponarejena bankovca nar novejših goldinarskih, — Nabera rekrutov je sedaj tudi v Dobrovniškem in Kotskims okrožji razpisana, ki sta bila doslej oproštena. — Sedanji knez Černogorski kaznuje ojstro roparje, petero roparjev je bilo unidan s palico tepenih, kar se dosihmal poprej ni nikdar zgodilo. — Ognjena gora v Sicilii Etna je začela unidan spet ognjeno lavo iz sebe metati in jo meče neprenehoma. — V Parizu se sedaj skoraj od nič drugiga ne govori, kakor o potovanju Napoleona po južnih krajih Francoskiga, kjer je nar več nasprotnikov njegovih. — Nar imenitniši Angleški časnik „Times“ in pa vladni Francoski „Moniteur“ se še zmiraj ravsata zastran Napeleona in njegove vlade; angleški mu hudo zabavlja, francoski vladni pa ga zagovarja.